

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/37/2018
Identifikačné číslo spisu: 1116896046
Dátum vydania rozhodnutia: 12.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1116896046.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvinenej X. N. pre prečin nadržovania podľa § 339 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 12. júla 2018 v Bratislave dovolanie obvinenej X. N. podané prostredníctvom jej obhajcu Mgr. Dávida Štefanku proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. marca 2017, sp. zn. 3 To 5/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvinenej X. N. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 8. septembra 2016, sp. zn. 2 Tk 3/2016, uznal obvinenú X. N. (v čase vedenia trestného stíhania X. E.) vinnou z prečinu nadržovania podľa § 339 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako bol uvedený v rozsudku. Za to okresný súd obvinenú odsúdil podľa § 339 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. j/, l/ Tr. zák. a § 38 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsiatich dvoch) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenú pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podala obvinená, ako aj prokurátor Krajskej prokuratúry Bratislava (ďalej len „prokurátor“) odvolanie, o ktorých Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom z 21. marca 2017, sp. zn. 3 To 5/2017, tak, že napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. súd obvinenú odsúdil podľa § 339 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. l/, n/ Tr. zák. a § 38 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsiatich dvoch) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenú pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Dňa 16. októbra 2017 bolo okresnému súdu doručené dovolanie obvinenej X. N. (do 17. októbra 2017 X. E.), podané prostredníctvom jej obhajcu Mgr. Dávida Štefanku na podklade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Obvinená namietala výrok o treste, ktorý sa jej javil neprímerane vysoký. Zdôraznila, že na druh a výmeru trestu nemôže mať vplyv závažnosť primárneho trestného činu, ktorého páchatelovi chce subjekt nadržovania pomôcť a tiež, že k spáchaniu skutku sa priznala a opakovane ho oľutovala. Poukázala na znalecký posudok č. 22/2016, podľa ktorého konala v emočnom nápre, pod vplyvom druhej osoby, ktorá direktívne určovala ďalší priebeh udalostí. Spochybnila závery súdu o aplikovateľnosti znaleckého posudku č. 4/2015, ktorý bol vyhotovený v inom konaní s iným procesným postavením. Súd nevzal do úvahy, že obvinená sa ocitla v dome s obvineným A. L. úplne sama, bez akejkoľvek pomoci, v situácii, keď na vlastné oči videla, čoho je schopný. Obvinená si je vedomá svojho spoločensky neprijateľného konania, má však za to, že už pobyt vo väzbe, resp. dlhotrvajúce trestné konanie naplnilo účel trestu. Vysvetlila, že súd ukladal trest pri strede trestnej sadzby, ktorej hornú hranicu s poukazom na § 38 ods. 3 Tr. zák. skrátil o jeden rok na dva roky; ak sa teda súd v odôvodnení vyjadril, že trest ukladá pri strede trestnej sadzby, správne mala byť jeho výška niekde na úrovni 12 mesiacov. Bez ohľadu na to, na splnenie účelu trestu z hľadiska individuálnej a generálnej prevencie postačovalo uloženie podmienenečného trestu. Záverom obvinená poukázala na nezákonnosť výzvy okresného súdu na nástup do výkonu trestu, ktorá jej mala byť doručená ešte predtým, ako jej bolo doručené odôvodnenie rozsudku krajského súdu. Aj s ohľadom na tento fakt, obvinená požiadala o odklad výkonu trestu odňatia slobody.

Na podklade týchto skutočností obvinená X. N. dovolaciemu súdu navrhla, aby vyslovil porušenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a aby napadnuté rozsudky krajského a okresného súdu zrušil.

Dňa 15. februára 2018 bolo okresnému súdu doručené podanie, ktorým obvinená N. opätovne poukázala na nezákonný postup okresného súdu v súvislosti s doručovaním výzvy na nastúpenie do výkonu trestu, pričom túto okolnosť žiadala zohľadniť aj pri rozhodovaní o podanom dovolaní.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor tak, že ho navrhol podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť ako nedôvodné. Napadnuté rozsudky označil za zákonné a spravodlivé a vo vzťahu k námietkam obvinenej vysvetlil, že odvolací súd sa nimi zaoberal a svoje úvahy podrobne vysvetlil.

K podanému dovolaniu sa 17. mája 2018 vyjadril aj poškodený S. E., ktorý uviedol, že obvinená X. N. mala byť odsúdená za vraždu podľa § 145 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. vo forme účasti podľa § 21 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. zák., čo dokumentoval hlavne tým, že po vražde postupovala (a to aj po značnom časovom odstupe) racionálne, zbavila sa tela, umývala krvné stopy, vymazala telefón poškodeného atď. V minulosti už bola odsúdená, pričom obvineného A. L. navádzala, aby poškodeného zbil tak, že ostane mesiac práceneschopný. Doposiaľ sa poškodeným neospravedlnila, práve naopak, po smrti poškodeného sa prihlasovala na jeho facebookový účet a synovi lajkovala fotky, čím ho úmyselne vystavovala emočnému tlaku. K predmetným vyjadreniam sa žiadna zo strán ďalej nevyjadrila.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním obvinenej Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený na rozhodnutie 14. júna 2018. Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvinenej X. N. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Hneď na úvod dovolací súd konštatuje, že výrok o treste možno napadnúť len z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. - ak bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby alebo ak bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, alebo - subsidiárne z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. - v prípade nesprávne právneho posúdenia zisteného skutku alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia.

A hoci obvinená dovolanie podala na podklade § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nikde v ňom nevysvetlila,

v čom malo spočívať nesprávne právne posúdenie okolností rozhodných pre uloženie trestu. Tieto okolnosti si sudy ustálili (okrem skutkovej vety, hlavne na s. 24 rozsudku okresného súdu a s. 25 - 26 rozsudku krajského súdu) tak, že obvinená N. bola ústrednou postavou vzťahového trojuholníka, obvineným A. L. (odsúdeným za vraždu poškodeného Z. E. podľa § 145 ods. 1 Tr. zák.), ktorý bol do nej zamilovaný, manipulovala. Na jednej strane ho nabádala, aby ťažko ublížil na zdraví poškodenému E. a na strane druhej sama marila rozvodové konanie s poškodeným a napriek súdom uloženému zákazu styku, vyhľadávala jeho prítomnosť. Po vražde poškodeného konala racionálne, obvinenému odovzdala oblečenie poškodeného, použila vozidlo na odvoz jeho tela, nakupovala tovar na odstránenie biologických stôp, vymazala históriu v jeho telefóne a neskôr z jeho účtu komunikovala s ďalšími ľuďmi na sociálnej sieti. Zo strany obvineného L. sa naproti tomu nezistili žiadne také skutočnosti, ktoré by znižovali mieru zavinenia obvinenej N.. Takto ustálené skutkové zistenia (v spojení so zistenými poľahčujúcimi a priťažujúcimi okolnosťami) nevzbudzujú pochybnosti ohľadne druhu a výmery trestu, ktorý bol obvinenej uložený.

Okrem toho, pri trestnom čine nadržovania podľa § 339 Tr. zák. je pri ukladaní trestu nutné prihliadnúť aj na charakter primárneho trestného činu, ktorého páchatel'ovi chce subjekt nadržovania pomôcť. Uvedené plynie už z § 339 ods. 1 Tr. zák. časť za bodkočiarkou, ktorý zmierňuje základnú trestnú sadzbu v prípade, že „primárny trestný čin“ je trestaný miernejšie. Nie je teda správny záver obhajoby, že pri rozhodovaní o treste sa na túto okolnosť neprihliada, resp. že na okolnosti pomoci sa nazerá izolovane, bez ohľadu na skôr spáchaný trestný čin. Z hľadiska závažnosti skutku (§ 34 Tr. zák.) je predsa zásadný rozdiel, či obvinený napomáha vyhnúť sa trestnej zodpovednosti osobe, ktorá sa dopustila menej závažného prečinu majetkového charakteru alebo - ako tomu bolo v tomto prípade, obzvlášť závažného zločinu vraždy.

Ani to, že okresný súd v odôvodnení skonštatoval uloženie trestu pri strede zníženej trestnej sadzby (0 - 2 roky) a v skutočnosti ho uložil na jeho hornej hranici (22 mesiacov), nezakladá žiaden dovolací dôvod. Jednak preto, že túto nepresnosť odvolací súd (na s. 26 ods. 2) napravil (keď podrobne rozviedol dôvody, ktoré ho viedli k uloženiu trestu na hornej hranici zníženej trestnej sadzby), ale tiež preto, že predmetná námietka sa týka len odôvodnenia rozhodnutia; dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia však nie je prípustné (§ 371 ods. 7 Tr. por.). K nezákonnej výzve okresného súdu najvyšší súd uvádza, že táto je z pohľadu prejednávanej veci irelevantná.

Napokon, pokiaľ obvinená N. v ďalšej časti dovolania nesúhlasila so závermi súdov ohľadne jej participácie na odstraňovaní stôp spáchaného trestného činu (napr. poukazovala na závery znaleckého posudku č. 22/2016 alebo na okolnosť, že v dome ostala sama s obvineným A. L. a konala len zo strachu) v tomto rozsahu ide o skutkové námietky, ktorými spochybňuje už ustálený skutkový stav veci, do ktorého dovolací súd podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť za bodkočiarkou vstupovať nemôže.

Vychádzajúc z týchto úvah dospel dovolací súd k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je daný, a preto dovolanie obvinenej N. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.